

Українці світу - для Бібліотеки Могилянки

„... Вірив, що прийде час, коли розвалиться імперія зла і Україна звільниться від ярма. Усе життя збирав українські книжки і періодичні видання і мріяв за часів незалежності України подарувати власну бібліотеку Києво-Могилянській академії, де вивчатимуть історію української еміграції“.

(Із заповіту **Миколи Брайченка-Петренка** (США), одного з власників колекції Бібліотеки НаУКМА).

В лютому 2007 року наукова бібліотека Національного університету „Києво-Могилянська академія“ відзначає своє 15-річчя. А самій Могилянці виповниться вже 392 роки. Нині це визнаний та авторитетний університет, один з провідників у системі вищої освіти України.

Місія університету - виховання високоосвіченої, національно свідомої особистості - вплинула і на розвиток його головної творчої лабораторії - Бібліотеки, яку не без підстав вважають однією з найкращих в Україні. Перша книжка була записана до нашої колекції в лютому 1992 р., а в 2007-му - це вже майже півмільйонна бібліотека, добре знана за своєю колекцією не лише в Києві, а й в Україні та за її межами. Історія Бібліотеки відродженої Могилянки - це історія сучасного меценатського руху: понад 5 тисяч осіб з різних країн світу зробили свій поважний внесок у цю справу. Майже 70 відсотків бібліотечного фонду становлять дари. Славетна традиція дарування власних бібліотек, започаткована Митрополитом Петром Могилою і підтримана професорами та випускниками Києво-Могилянської академії, продовжена сучасними прихильниками нашого університету, і значною мірою - українцями з-поза України.

Унікальну частину колекцій Наукової бібліотеки НаУКМА становлять книгозбірні українців та українських інституцій діаспори. Перш за все, це приватні бібліотеки Ярослава та Ольги Дужих, Омеляна та Тетяни Антоновичів, Петра Одарченка, Євгена Лащика, Юрія Паславського, Ади Кулик, Миколи Брайченка-Петренка, Антона Лака, Зеновія Квіта, Анатолія Лисого,

Марти Богачевської-Хомяк зі США; Ярослава Головача, Олега Зуєвського та родини Стебельських з Канади, Володимира Старицького з Німеччини, Віри Вовк-Селянської з Бразилії та ін. Особливим рядком слід згадати цінні колекції важливих наукових інституцій діаспори - видання УВАН у Канаді, УВАН у США та Консисторії УПЦ у Канаді.

Зовсім недавно Могилянка отримала ще один надзвичайно цінний дарунок - книжкову колекцію Омеляна Пріцака - професора Гарвардського університету, визначного вченого-сходознавця, автора понад 1,000 наукових праць. На жаль, не можна назвати поіменно всіх наших прихильників, адже їх майже 5 тис. Серед записів перших дарувальників книг - Рассел Морозюк (США), „Brother to Brother“ (США), „Ukrainian Canadian Congress“, Петро Кравчук (Канада). До певної міри процес навчання став можливим завдяки книгам, надісланим прихильниками Народного Руху України (Канада), фундації „Sabre“ (США) та ін. Усього в перший рік заснування Бібліотеки було отримано в дарунок майже 15 тис. книг та періодичних видань, і всі 15 років спільного творення нашої славної Бібліотеки українці всього світу допомагають нам книгами, архівними матеріалами (в Бібліотеці також засновано науковий архів), порадами, підтримують і фінансово, і морально.

Відродження і становлення Могилянки відбувалося в складні для України (і політично, і економічно) часи. Але університет успішно розвивався, впевнено завоював визнання одного з найкращих в країні, знаного і в інших

країнах світу. До першої Надзірної Ради університету увійшли відомі політики і громадські діячі, зокрема Збігнев Бжезінський (США), Богдан Гаврилишин (Швейцарія), Уїл Гудгаер (Австрія), Роланд Піч (Німеччина), Юрій Шевельов (США). При університеті були засновані такі інституції, як Могилянське братство, пізніше Києво-Могилянська Фундація Америки, Міжнародний благодійний фонд відродження НаУКМА та ін. Серед перших викладачів університету були відомі професори: Б. Гаврилишин, У. Гудгаер, Єжи Лось (Польща), Лоренс Майсек (Канада), Роланд Павильоніс (Литва), Роланд Піч, Ю. Шевельов, Іван Фізер (США), Ярослав Розумний (Канада). Кожен з них по закінченню читання лекцій залишав у дарунок цінну наукову літературу.

Майже шість років при бібліотеці працює Науковий архів, переважну частину особових фондів якого становлять фонди української діаспори. Крім літератури, книгозбірня Могилянки отримувала і фінансову допомогу: на придбання обладнання, устаткування, окремі проекти ремонту тощо (від родини Наталі та Івана Даниленків, Павла та Ірени Джулів, Григорія Малиновського, Ольги та Ярослава Дужих, Михайла Семенця зі США та ін.).

Протягом останніх років здійснюється найбільший проект з підтримки Наукової бібліотеки українською діаспорою - реконструкція і устаткування нового приміщення Бакалаврської бібліотеки. Початок і основний внесок на цей проект надійшли від Тетяни і Омеляна Антоновичів, тому відремонтована Бібліотека носитиме ім'я Антоновичів. Нині ж до проекту приєдналися вже сотні українців діаспори, прізвища яких буде увічнено на Меморіальній експозиції.

Тетяна Ярошенко, директор наукової бібліотеки НаУКМА